

og ved, hvilke Penge der er tjent ved Privatdriften, vil enhver kunne indse, at Staten kunde have gjort det baade bedre og billigere, end det hidtil er gjort. Et ganske andet Spørgsmaal er det, hvad man herefter kan gøre, thi man er jo nødt til at tage Forholdene, som de nu en Gang have formet sig, men før mig er der ikke Spørgsmaal om, at naar Staten fra først af havde taget hele Telefonnettet i sin Haand, havde vi faaet bedre Anlæg og billigere Takster. Det vil jeg kun udtale ganske i Almindelighed. Landstinget stillede sig i 1883 høist uenssabeligt over for Telefonspørgsmaalet, den da afgivne Betænkning er ret mærkværdig at gennemlæse nu efter disse Aars Forløb; den Gang vilde man slet ikke have med det at gøre. Jeg indrømmer, at nu vil man have med Sagen at gøre, og skønt Udvalget ganske vist ikke stiller sig som Regeringen, men mener, at man for de offentlige Anlægs Bedkommende kan nøjes med mindre Beskyttelse, end Regeringen har forndat det rigtigt at give, skal jeg dog erkende, at Lovforlaget, som det vil blive efter Vædringernes Vedtagelse, i det hele og store alligevel er brugbart, og jeg nærer derfor ingen stor Betænkelse ved at modtage Lovforlaget, saaledes som det efter al Sandsynlighed vil blive vedtaget her. Jeg tror imidlertid ikke, at alle det ærede Udvalgs Forslag ere Forbedringer; og jeg synes, at man gerne kunde have ydet noget mere paa forfællige Punkter uden at give for meget. Den private Virksomhed bør man ganske vist favorisere og beskytte, hvor det er rimeligt og muligt, men jeg kan ikke sige, at den private Telefonvirksomhed hidtil i nogen fremragende Grad har haft Sympati eller fortjent at have det. Anlægene have i Reglen — maaste med Undtagelse af de kjøbenhavnske — været daarlige, og Tjenesten har været besørget paa en tvivlsom Maade. Der er desuden tjent grumme mange Penge gennem Telefonselskaberne, og det bør vel egentlig ikke være Djemedet med den offentlige Korrespondance at skaffe den størst mulige Fordel; Djemedet burde vel være det at skaffe Befolkningen de størst mulige Goder for den billigste Betaling, de kunne skaffes for. Paa den anden Side indrømmer jeg, at, som Forholdene nu en Gang have udviklet sig, maa man til en vis Grad respektere dem og rette sig efter dem. Det er slet i Lovforlaget og vil ogsaa ske, hvis Flertallets Vædringer, som jeg formoder, blive vedtagne her.

Det første Vædringsforslag er af ret indgribende Betydning. Der skal efter dette i Koncessionen træffes Bestemmelse om, hvorvidt Koncessionshaveren er forpligtet til at

foretage Udvidelser af Anlægget, om dets Drift paa tidsvarende Maade, om Taksternes Maximum og om Forholdets Ordning ved Koncessionens Ophør. Hvis Administrationen har fuldkommen fri Hænder for alle de her rejste Spørgsmaal, er det en meget betydelig Magt, man faar over for det private Telefonanlæg, bl. a. ved fastsættelsen af Taksterne og Ordningen af Forholdet ved Koncessionens Ophør. Det, at Kommunerne skulle høres, har jeg ikke noget imod, men jeg tror ikke, det kan betragtes som et Spørgsmaal, der peger hen paa en Afgift til Kommunerne, den tror jeg ikke kan fastsættes af Statskassen, der maa Kommunen selv varetage sit Læv. Statens Forhold til Kommunerne er for Djebkløvet ingenlunde let, thi ligesom det ærede Udvalg er noget tilbøjeligt til at holde Haanden over den private Drift, ere Kommunerne det endog saa i meget høj Grad. Kjøbenhavns Kommune have vi lidt Bænskelighed med, fordi den vil betinge en Afgift af Telefonledningerne fra Staten, hvilket jeg ikke har været stemt for at hde. Der er nemlig den Forstel, at det private Selskab er stiftet med Pengesfordel for Dje, medens Staten af ganske andre Grunde, offentlige Grunde, anlægger Telefoner. — Der er et Amt her i Landet, der forbyder os at komme ind paa sine Lande-veje med vore Telefoner, det er det nordligste Amt, Hjørring Amt, der har givet et privat Telefonselskab Eneret til at benytte sine Veje. Derfor bør vi ganske sikkert give en Lov, der tilsteder ogsaa Staten at komme ind paa disse Veje. Der er en Købstadkommune, som lader sit private Telefonselskab opstille de Bilkaar, Staten skal være undergivent, og det er jo noget, man heller ikke kan være videre glad ved. Der er endelig en Landkommune, der frabejder sig Telefonvæsenets Nærværelse inden for sine Grænser, saa man kan se, at vi have visse Bænskeligheder at kæmpe med, og det er da ganske i sin Orden, at Lovgivningsmagten skaffer Statstelegrafen og Statstelefonen en passende Stilling ogsaa over for de kommunale Autoriteter. Som sagt, Vædringsforlaget under Nr. 1 kan jeg ikke have noget imod, men jeg vil dog ikke undlade at bemærke, at det er en meget vidt gaende Myndighed, man her giver Administrationen. — Med Hensyn til det af det ærede Medlemmer stillede Underædringsforslag, nemlig at der efter "Naremaal" sættes: "dog ikke over 20 Aar" skal jeg sige til det ærede Medlem, der talte for det, at naar man gaar tilbage til Standpunktet fra 1883, vilde jeg være mere tilbøjelig end nu til at sætte en Tidssfrist; det var ingen Ulykke, om der den